MIELIPIDE

Lähetä mielipidekirjoitus Toivomme napakoita, enintään yhden liuskan pituisia kirjoituksia (alle 2 000 merkkiä välilyönteineen). Julkaisemme kirjoituksen nimimerkillä vain poikkeustilanteessa. Lähetä kirjoitus osoitteeseen lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi tai Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki. Liitä mukaan yhteystietosi.

YLIÖ

Maatalouspolitiikan pitää olla uudistavaa

Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan (cap) rakenteellinen uudistaminen aloitettiin vuonna 1992. Viimeisin merkittävä uudistus tehtiin vuonna 2003, kun hehtaarikohtaiset suorat tuet päätettiin niputtaa tilatukijärjestelmäksi.

Sittemmin toteutetut, vuosien 2008 ja 2013, uudistukset ovat olleet lähinnä hienosäätöä, eikä niissä ole merkittävästi puututtu politiikan rakenteisiin.

Uudistusten taustalla olivat erittäin nopea tuottavuuden kasvu, politiikan kasvaneet kustannukset, kansainvälisen kaupan vapauttaminen sekä valmistautuminen EU:n laajentumiseen.

Jälkikäteen tarkasteltuna uudistukset aloitettiin viime tipassa. Ne olivat kuitenkin riittävän suuria vähentämään politiikan markkinoita vääristäviä vaikutuksia ja parantamaan maatalouspolitiikan vaikuttavuutta.

Nykyisen tilatukijärjestelmän perusta on vuoden 1992 MacSharry-uudistuksessa, jossa maataloustuotteiden hallinnollisesti asetettuja tuottajahintoja laskettiin ja lasku kompensoitiin tuottajille suorilla hehtaarikohtaisilla tuilla.

Vuonna 2000 voimaan tulleessa Agenda 2000 -uudistuksessa hintojen lasku ja samalla hehtaaritukien kasvu jatkuivat. Hehtaarituen rakennetta kuitenkin muutettiin siten, että cap-tuen taso pysyi samana viljelykasvista riippumatta. Tilatukijärjestelmään siirrettiin kaikkialla EU:ssa lopulta vuoden 2007 alussa.

Rakenteellisesta uudistamisesta huolimatta EU:n maatalouspolitiikalle asetetut tavoitteet ovat pysyneet samoina vuodesta 1957, jolloin Euroopan yhteisöjen perustamissopimus allekirjoitettiin.

Rooman sopimus loi poliittiset reunaehdot sille, mitä politiikalla haluttiin saavuttaa: parantaa maatalouden tuottavuutta tuotantopanosten, etenkin työvoiman, tehokkaamman käytön kautta, turvata maatalousväestön tulotaso, vakauttaa markkinat, turvata elintarvikkeiden saatavuus ja taata kohtuulliset kuluttajahinnat. Samat tavoitteet on viimeksi vahvistettu vuonna 2009 voimaan tulleessa Lissabonin sopimuksessa.

Pitkällä aikavälillä maatalouspolitiikan tavoitteet ovat EU:ssa kehittyneet oikean suuntaisesti. Maatalouden tuottavuus on kasvanut, huoltovarmuus on saavutettu ja elintarvikkeiden reaaliset kuluttajahinnat ovat laskeneet.

Markkinat pidettiin vakaina hallinnollisesti asetetuilla hinnoilla, kunnes tietoisella politiikkamuutoksella tuotannon ohjaus siirrettiin markkinoiden tehtäväksi.

Maatalousväestön tulotason turvaamisen kannalta politiikalle asetettua tavoitetta ei ole saavutettu. Maatalous on muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta kohdannut laskevan tulotason 1970-luvulta 2000-luvun loppupuolelle saakka.

> Yksittäisen tuottajan ja koko sektorin edut ovat usein ristiriidassa.

Tavoitteiden nopeaan ja suotuisaan kehittymiseen kiteytyy koko EU:n maatalouspolitiikan suurin ongelma: yhteiskunnan yleinen talouden ja rakenteen kehitys on ohjannut maataloudelle asetettujen tavoitteiden kehitystä politiikkaa enemmän.

Maatalouspolitiikan vaikutus maataloussektorin kannalta on enemmän säilyttävä kuin uudistava.

Taloustieteen termein ilmaistuna maataloussektori käyttää politiikan seurauksena yhteiskunnan tuotantoresursseja enemmän verrattuna vapailla markkinoilla tapahtuvaan resurssien jakautumiseen.

Yhteiskunnan tehokkuuden kannalta olisi parempi, että osa näistä tuotantoresursseista olisi muiden sektoreiden hyödynnettävissä.

Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että maatalouden parissa on kuluneina vuosikymmeninä työskennellyt enemmän työvoimaa verrattuna tilanteeseen, jossa toteutettua politiikkaa ei olisi harjoitettu.

Maatalouden ulkopuolisilta sektoreilta tullut työvoiman tarve on kuitenkin ollut niin voimakas, että se on osin kumonnut politiikan säilyttävän vaikutuksen. Maatalouden työvoiman määrä on laskenut nopeasti. Politiikan uudistaminen on vauhdittanut tätä kehitystä. Muutos ei kuitenkaan ole ollut tarpeeksi nopea. Tämä näkyy pitkällä aikavälillä maatalouden heikkona tulokehityksenä.

Tuottajille maatalouspolitiikan uudistuminen ei välttämättä aina näyttäydy positiivisessa valossa. Uudistusten lyhyen aikavälin vaikutukset näyttäytyvät menetyksinä, vaikka pitkällä aikavälillä sekä yhteiskunnalle että tuottajille aiheutuvat vaikutukset ovat positiivisia.

Yksittäisen tuottajan ja koko sektorin edut ovat usein ristiriidassa. Viime kädessä muutokset täytyy kuitenkin tehdä koko sektorin tulevaisuutta silmällä pitäen.

Kyösti Arovuori
Vt. tutkimusjohtaja
Pellervon taloustutkimus PTT

Teksti perustuu Arovuoren syyskuussa tarkastettuun väitöskirjaan, jossa analysoitiin EU:n yhteisen maatalouspolitiikan vaikuttavuutta suhteessa sille asetettuihin tavoitteisiin.

Avoin kysymys Mavin johdolle

Olisiko mahdollista saada ensi vuoden investointitukihakuihin vielä paperihaku rinnalle? Eikö sellainen olisi pitänyt vielä tänäkin vuonna olla, koska tuollainen iso uudistus ymmärrettävästi vie oman aikansa?

Rinnalla oleva paperihaku olisi mahdollistanut kymmenien hankkeiden läpiviemisen ja välttänyt viljelijät monelta harmilta. Samalla olisi saatu tärkeitä investointeja eteenpäin. Siksi tämä ei saisi enää toistua.

Toivottavasti ehditte vastata.

Kalevi Pukara
Honkajoki

LUKIJAN KUVA

HANNELE KOUKKARI

Pollet aamulaitumella

Ei ole kiire minnekään, kun sumu on noin sankka eikä aamukaan ole valjennut, pollet tuumivat. ”Oli pakko napata kuva tästä herttaisesta parivaljakosta”, **Hannele Koukkari** Siikalatvan Kerälän kylästä kertoo.

Lähetä kuva

Toivomme kuvia, joiden taustalla on tarina. Lähetä kuvaehdokkaasi osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Liitä mukaan yhteystietosi ja lyhyt kertomus kuvan tapahtumista. Julkaistuista kuvista maksamme palkkion.

Puukauppa kannattaa kilpailuttaa

Puukaupoissa liikkuvat suuret rahat, joten on ymmärrettävää, että metsäalan toimijat pyrkivät luomaan palveluita puukaupan ympärille.

Muutaman tuhannen euron siivun 100 000 euron puukauppatulostaan metsänomistaja antaa höylisti metsäpalveluyritykselle tai metsänhoitoyhdistykselle, joka hoitaa puukaupan kilpailuttamisen ja muut kauppaan liittyvät asiat.

Leimikon suunnittelu on perinteisesti metsäalan toimijoilla ilmaista. Kannattaa muistaa, että ilmainen leimikonsuunnittelu tarkoittaa sitä, että sen jälkeen metsänomistajalle on tarkoitus myydä muita palveluita puukaupan ympärille: valtakirjakauppa, puukaupan kilpailutus, korjuupalvelu, uudistamispalvelu ja niin edelleen.

Puukauppa on järkevää kilpailuttaa.

Metsänomistajat kilpailuttavat puukauppoja itsekin, mutta käytännössä niitä kilpailuttavat paljon metsänhoitoyhdistykset ja metsäpalveluyritykset.

Paras vaihtoehto luonnollisesti on se, että puukaupan kilpailutuksen hoitaa riippumaton, puolueeton ja ulkopuolinen taho, joka ei itse osallistu kyseisen puuerän ostoon.

Metsänomistajan on järkevää kilpailuttaa myös hänelle kustannuksia aiheuttavat taimikonhoitotyö ja muut metsäpalvelut.

Tuomo Liikanen
yrittäjä, lakimies, metsätalousinsinööri, LKV
Rovaniemi

Vaikuttavuutta liito-oravan suojeluun

Ympäristöministeriö on lakimuutoksella kumoamassa elykeskuksen velvollisuuden määrittää metsänkäsittely liito-oravan lisääntymispaikan osalta. Tämä ei ole hyvä muutos edes maanomistajan kannalta.

Jatkossa juridinen vastuu liito-oravan lisääntymispaikan säilymisestä metsänhakkuun yhteydessä siirtyisi kokonaan maanomistajalle ja hakkuun suunnittelijalle. Vaarana on, että asioiden jälkipuiminen siirtyisi käräjäoikeuksiin.

Muutos ei mitenkään selkiyttäisi nykyistä tilannetta, päinvastoin.

Vaikea on löytää perusteita sille, että viranomaisen asiantuntemus ja vastuu lajin suojelun turvaamisessa syrjäytettäisiin. Onko taustalla osittain halu päästä pois vuosikausia jatkuneesta viranomaiselle kiusallisesta tilanteesta?

Useat viime vuosina tehdyt tutkimuksethan ovat osoittaneet, että ympäristökeskukset ovat syyllistyneet luonnonsuojelulain vastaiseen menettelyyn rajaamalla ministeriön ohjeistuksen mukaisesti liito-oravan lisääntymispaikat niin suppeiksi, että ne eivät enää täytä lajin lisääntymispaikan edellytyksiä.

Syynä tähän lienee ollut ympäristöministeriön tavoite välttää liito-oravan suojelusta maaomistajille maksettavat korvaukset.

Elykeskuksen nykyinen tehtävä määrittää metsänkäsittely metsänhakkuun yhteydessä on perusteltu. Se takaa, että tiedossa olevat lajin esiintymät on mahdollista säilyttää, kun niiden tilanne tarkastellaan tapauskohtaisesti ennen hakkuuta. Tämä takaa myös maanomistajan oikeusturvan.

> Ympäristökeskukset ovat syyllistyneet luonnonsuojelulain vastaiseen menettelyyn.

Nykyinen ohjeistus on kuitenkin syytä uusia, sillä liito-oravasta on kertynyt paljon uutta tietoa. Helsingin yliopiston luonnontieteellisen museon Ilpo K. Hanskin johdolla toiminut tutkimusryhmä on lähes 20 vuotta tutkinut liito-oravan biologiaa, käyttäytymistä ja elinympäristövaatimuksia.

Ympäristöministeriön tulisikin suunniteltujen heikennysten sijaan aktiivisesti hakea muita keinoja liito-oravan suojelun kohentamiseksi, kun selvitykset osoittavat, että lajin kannan lasku jatkuu. Liito-oravan suojelussa tulisi tehdä myös uusia avauksia.

Liito-oravan suojelun tehostamiseksi tulisi muun muassa tehdä valtakunnallinen kannan hoitosuunnitelma, jossa lajin suojelun alueelliset tarpeet ja eroavaisuudet otettaisiin huomioon.

Liito-oravakantahan on Etelä-Suomessa selvästi vahvempi kuin esimerkiksi Kainuussa, jonka pohjoisosat ovat lajin esiintymisen reuna-aluetta, mitä ei lajin suojelussa nykyisellään oteta mitenkään huomioon.

Lajin suojelun vaikuttavuutta olisi mahdollista lisätä myös, jos suojelutoimia keskitettäisiin ja tehostettaisiin erityisesti liito-oravan esiintymisen kannalta tärkeillä ydinpopulaatioiden alueilla, jotka ovat lajin suojelun kannalta merkittävämpiä kuin yksittäiset esiintymät.

Tämä ajatus on ollut esillä muun muassa liito-oravan suojelua käsittelevässä oikeuskirjallisuudessa (Lea Pesonen 2010).

Tämä turvaisi merkittävästi liito-oravan suojelua ainakin Pohjois-Suomessa, jossa liito-oravan esiintyminen keskittyy valtion maille ja muodostuu selvistä lajin suojelun kannalta keskeisistä ydinpopulaatioista.

Jorma Seppänen
Ylä-Kainuun luonto ry

Tuulivoimala – kallis rahasampo

Aalto-yliopiston tekemän tutkimuksen mukaan tuulivoima romahduttaisi sähkönhintaa 70 prosenttia jo vuonna 2020. Näen nämä luvut hyvin huolestuttavina tuulivoimaenergian nykyisen tilanteen takia.

Tutkimuksen tuloksissa ei ole korostettu sitä, kuinka tuulivoima tuottaa rahaa. Rahasampohan tuulivoimala ei ole, vaan erittäin kallis investointi, joka lyhyen elinkaarensa aikana tuottaa suhteellisen vähän sähköä.

Tuulivoiman tuotanto on keinotekoisesti kannattavaa. Tuulivoimayhtiöille syötetään satoja miljoonia euroja veronmaksajien rahaa.

Tämä luo kilpailuvääristymän, jossa tuulivoimalayhtiöitä suositaan muiden energiamuotojen kustannuksella; tuulivoima ei yksinkertaisesti ole markkinaehtoisesti kannattavaa.

Ainoa syy, miksi tuulivoimaa kannattaa Suomeen rakentaa, on se, että siihen saadaan niin paljon rahaa kansan selkänahasta.

Miten käy sähkömarkkinoiden? Tuulivoimalat saavat tuhottoman suurta syöttötariffia, joka polkee sähkön hintaa keinotekoisesti. Sähkön hinta on liian matala, ja lystin maksaa veronmaksaja.

Lisäksi tilanne on huolestuttava siksi, että uuden energiantuotannon rakentaminen Suomeen ei enää ole kannattavaa sähkön hinnan ollessa pohjalla. Tilannetta ei helpota yhtään, että Suomi ei edelleenkään tuota kaikkea tarvitsemaansa sähköä vaan ostaa sitä Venäjältä ja Ruotsista.

Muualla Euroopassa liian isot tuet ”vihreälle energialle” ovat nostaneet sähkön hinnat pilviin. Haluammeko tappaa energiateollisuutemme tai haluammeko järjettömän isot sähkölaskut?

Mielestäni mitään energiamuotoa ei pitäisi tukea, vaan niiden pitäisi antaa toimia vapaan markkinatalouden mekanismeilla. Näin saavutetaan oikeasti kannattava energiateollisuus.

Daniel Kaartinen
Perussuomalaisten Nuorten 3. vpj
Lemi

Susiluvat eivät riitä

Kuten maa- ja metsätalousministeriön susilupaesityksestä käy ilmi, suunniteltu kaatomäärä – 39 sutta – on hatusta temmattu.

Esitys on vailla minkäänlaista kiinnostusta syrjäseudun ihmisten ja koiranomistajien hätään.

Suomessa on tämän mukaan kesällä 2015 synnyttänyt pentueen vain noin kolme naarassutta.

Esko Repola
Nurmes

VERKOSSA SANOTTUA

Sähkönsiirrossa monopoli sallitaan

Lauantain uutinen sähköverkkoyhtiöiden aikeista nostaa sähkön siirtohintaa kiritti lukijat keskusteluun Facebookissa.

Tälläkö kohtaa monopoli sallitaan? **Irma Suksi**

Voi ei!! Siirto maksaa jo nyt maltaita! Siirtoa ei voi kilpailuttaa. Voittoja vaan yrityksille tätäkin kautta. Nyt minulla korjaantuvat yösähkön varaajat. Yösähkö on siirrossa puolet halvempaa. Ähäkutti! **Hilla-Liisa Kortessalo**

Jo nyt siirto on kalliimpaa kuin kulutus **Kari Pasanen**

Niin... Pakko nostaa siirtoa kun sähkö muuten on halventunut... **Sami Ali-Rantala**

Monopolistista tai oligopolistista... hienoja sanoja ja rahat pois lain nojalla? **Juha-Pekka Aikola**

Valtio tienaa hinnankorotuksista suoraan alv:n ja sen jälkeen uudestaan verottamalla yritysten kohentunutta tulosta... **Santtu Kahre**

Mitä mä just luin? Eli sinne valui sähkön hinnan lasku... **Jenni Ekoluoma**

Kukapa se omistaa Suomen sähköverkon... **Matti Soininen**

Käsittääkseni sallittu korotus on ollut 5% mutta jossain tapauksessa olisi hyväksytty korkeampikin korotus. Joka tapauksessa korotukset ovat lähes maksimissa joka ikinen vuosi. **Ritu Salonen**

Luonnonvarakeskus todisti pakurikäävän terveysvaikutukset. Se herätti innostusta mutta myös epäilyä: miten asiasta innostuneet noudattavat jokamiehenoikeuksia?

Tätä olen odottanut. Kotona kaksi pakuria omasta metsästä odottaa käyttöä. **Marja-Liisa Tanskanen**

Käyttäkää on hyötyä. **Tapio Tölli**

Kun vaan innostuksen kanssa vähintään samaa tahtia leviäis tietoisuus, että kerääminen ei ole jokamiehen oikeus vaan pitää olla maanomistajan lupa. **Ilona Alhoniemi**

Marjoja saa kerätä. Kääpääkö ei saa...? ei että keräisin. saattaa vatsa toimia... **Osku Simberg**

Ero on siinä, että kääpä kasvaa elävän puun rungossa. Mutta luvan voi hyvinkin saada kysymällä. **Milja Hahto**

Olen hankkinut ja juonut teen seassa, muusta en tiedä. **Pekka Juhani Turtiainen**

Käävän markkinoi aivan joku muu porukka kuin suomalaiset, täällä kiistellään kenen puusta saa ottaa, mikä kääpä on EU:n oikea kääpä, Mavi kieltää ei tukia saavilta koko homman. Tervetuloa virolaiset ja muut... Eivät kysele ja ihmettele jokamiehen... **Ilpo Mattila**

Täällä mitään kiistellä vaan maanomistajalla on oikeus omiin puihinsa. Ei elävästä puusta saa oksiakaan katkoa – tai viedä koko puuta. Jokamiehen oikeuden takia tietysti valvominen on hankalaa, mutta jos alkaa terveystuotefirmat hommaamaan kerääjiä, kuten marjapuolella, niin asiaan pitää puuttua. Muualta tulleen ja joskus ihan omalla kylälläkin voi olla vaikea tietää, keneltä pitäisi lupia kysellä, mutta se ei sinällään oikeuta keräilyyn.

Tosi keljua, jos käy, kuten joulukuusen kanssa. Ajoissa oli omaan tupaan nätti yksilö katottu vaan vaikka mentiin hyvissä ajoin hakemaan niin pelkkä kanto odotti. **Ilona Alhoniemi**

Hyödyt on huomattu jo ainakin satoja vuosia, ilman tieteellistä tutkimusta. Skeptikot tarvitsee siihen oikein tieteellisen tutkimuksen. **Pia Lakstedt**

Kommentoi juttuja osoitteessa facebook.com/maaseuduntulevaisuus

TEKSTIVIESTIT

Ohje

Vie männessäs, tuo tullessas, tie ollessas on iänikuinen emäntien tapa. Ei kai asiat muuten hoituisi. **Taru J.**

Valinnan vapaus

Vai alkaa Kottonen jyrsiä maitoalaa. No, laittakaamme teuraat ja vasikat muihin firmoihin. **Maidontuottaja**

Aikataulu

Tulipa meijeriltä kutsu emäntien iltaan. Oli lypsyaikaan. **Humoristitko asialla**

Säästöt

Valtion säästötarve tuskin vähenee tulevaisuudessakaan. Näen tulevaisuudessa Suomessa ne parikymmentä kuntaa, joita kepu nimittää ”kotimaakunniksi”. **Vallaton**

Vihje

Lue eläinlääkärin kirjoittama teksti. Googleta: Stella Attia teurastamot. **Ei nimimerkkiä**

Myel vakuutus

Älkää menkö lääkärin määräämiin jatkohoitoihin, vakuutus ei korvannut. Mieluummin hakee sairauslomaa lisää kuin hoitaa itseään **Ei nimimerkkiä**

Peruseläke onnistuu ilman Mela-maksua. Mela syö itse pienet maksut. **Kysyvän tie**

Palautetta

Hyvä juttu Patokorvelta (MT 6.11). Tsemppiä kaikille kotimaisen lihan tuottajille. Ensimmäinen juhlakinkku on jo syöty. **Evp viljelijä**

Lauri Vaara (MT 11.11.). Olisiko tullut aika avata silmät tähän päivään, Rannanjärvi on kuallu. **Ei nimimerkkiä**

Lauri Vaara kirjoitti asiaa. Pystykaupat pitää kieltää. Kuka sen tekee? **Ei nimimerkkiä**

Jäitä hattuun

Maan hinta laskemassa Viron tasolle. **Synkkä tulevaisuus**

Eri asioita

Lehmä ei ole Toyota. **Emäntä**

Ota kantaa tekstiviestillä

Jaa mielipiteesi muiden lukijoiden kanssa. Lähetä enintään 160 merkkiä pitkä viesti numeroon 173 172. Kirjoita viestin alkuun tunnusteksti MT LU (huomaa tyhjät välilyönnit). Viestin hinta on 50 senttiä.